

18

ශාසනික දායාද සුරකිමු

අවුරුද්දේ අවසාන පොහොය උඳුවප් පුර පසළොස්වක ය. ශ්‍රී ලාංකික බෞද්ධයින්ට පොසොන් පොහොය තරමට ම මෙම උඳුවප් පොහොය ද ශාසනික වශයෙන් ප්‍රධාන කරුණු දෙකක් නිසා වැදගත් වෙයි.

- ★ සංසමන්තා තෙරණියගේ වැඩමවීම නිසා මෙරට හික්පුණි ශාසනය ඇති වීම
- ★ ශ්‍රී මහා බෝධීන් වහන්සේ වැඩම කරවීම නිසා මෙරට සංස්කෘතික පරිවර්තනයක් ඇති වීම

මිහිඳු මහ රහතන් වහන්සේගෙන් බණ ඇසූ අනුලා දේවිය ඇතුළු කාන්තාවන් පන්සියක් දෙනා තමන්ට ද පැවිදි වීමට අවශ්‍ය බව රජුට දන්වූහ. රජු ද මේ පිරිස පැවිදි කරවන ලෙසට මිහිඳු මහ රහතන් වහන්සේගෙන් කාරුණික ව ඉල්ලීම් කර ඇත. මිහිඳු හිමිපාණෝ තමන්ට ස්ත්‍රීන් පැවිදි කිරීම කළ නොහැකි බව දන්වමින් පැළලුප් නුවර වැඩවසන තම නැගණිය වූ සංසමන්තා තෙරණියත්, ජය ශ්‍රී මහා බෝධීන් වහන්සේගේ දක්ෂිණ ශාඛාවක් වැඩම කරවීමට කටයුතු කරන ලෙස රජුට දන්වූහ. රජු තෙමේ තම බෑණා වූ අරිට්ඨ කුමරුන් ඇතුළු දූත කණ්ඩායමක් සඟමින් තෙරණිය ඇතුළු පිරිස වැඩම කරවීම සඳහා ධර්මාශෝක රජතුමා වෙතට යවන ලදී.

පැළලුප් නුවර දී ධර්මාශෝක රජතුමා මෙම පිරිස පිළිගෙන ඔවුන්ගේ ඉල්ලීම ඉටු කිරීමට කටයුතු කළේ ය. ඒ අනුව ජය ශ්‍රී මහා බෝධීන් වහන්සේගේ දක්ෂිණ ශාඛාව රත්‍රන් පාත්‍රයක තැන්පත් කොට නිසි පූජා පවත්වා සඟමින් තෙරණිය සමග ලංකාවට වැඩම කරලීමට කටයුතු කරන ලදී. රජතුමා විසින් බෝධීන් වහන්සේගේ ආරක්ෂාව හා වතාවත් සඳහා වෘත්තීන් (ශිල්ප ශ්‍රේණි) දහඅටකට අයත් ජන කොටස් ද මෙහි එවන ලදහ.

බෝධි ශාඛාව රැගත් සඟමින් තෙරණිය ඇතුළු පිරිස නැව් නැග දඹකොළ පටුන වරාය දක්වා වැඩම කළහ. ඉන් පසු දේවානම්පියතිස්ස රජතෙමේ කරවටක් දක්වා මුහුදේ බැස ජය ශ්‍රී මහා බෝධි ශාඛාව ගොඩ බිමට වැඩම

කරවී ය. අනතුරුව දඹකොළ පටුනේ සිට මහ පෙරහැරින් බෝධීන් වහන්සේ ප්‍රමුඛ පිරිස විවිධාකාරයේ පුද පූජා සහිත ව අනුරාධපුර නගරයට වැඩම කරවන ලදහ.

උඳුවප් පුර පසළොස්වක පොහෝ දින ලංකාවේ විවිධ ප්‍රදේශවලින් පැමිණි ජනතාවගේ පූජා උපහාර මධ්‍යයේ අනුරාධපුර මහමෙව්නා උයනේ දී බෝධි රෝපණය සිදු විය. ශ්‍රී මහා බෝධීන් වහන්සේ මෙරටට වැඩම කරවීම බෝධි ආගමනය ලෙසත් දුමින්දාගමනය ලෙසත් හැඳින්වේ. දුම්ඳු ලෙස හැඳින්වෙන්නේ ද බෝධීන් වහන්සේ ය.

උඳුවප් පොහොයෙහි අනෙක් වැදගත්කම වන්නේ මෙරට හික්ෂුණි සමාජයක් ඇති වීමයි. සඟමිත් තෙරණියගෙන් පැවිද්ද ලබා ගැනීමේ අපේක්ෂාවෙන් මේ වන විට අනුලා දේවිය ඇතුළු 500ක් දෙනා මෙහෙණ අසපුවක වැඩ සිටියහ. මේ පිරිස පැවිදි කරවීම මෙදින සිදු විය. ශ්‍රී ලංකාවේ පැවිද්දට පත් මුල් ම කාන්තාව ලෙස ගෞරවාදයට පත් වන්නී දේවානම්පියතිස්ස රජුගේ සහෝදර මහානාග යුවරජුගේ බිසව වූ අනුලා දේවියයි.

දේවානම්පියතිස්ස රජතුමා විසින් සඟමිත් තෙරණිය ඇතුළු හික්ෂුණින් වහන්සේලාට වැඩ සිටීමට ආරාමයක් කරවා පූජා කරන ලදී. හත්ථාලක මෙහෙණවර ලෙස එය හැඳින්විණි.

ශ්‍රී මහා බෝධීන් වහන්සේ ශ්‍රී ලංකාවට වැඩමවීම අප රටේ විශාල සංස්කෘතික දියුණුවක් ඇති වීමට හේතු විය. ලාංකික බෞද්ධයෝ ජීවමාන බුදුරදුන්ට ගෞරව පුද සත්කාර කරන අයුරින් ම බෝධීන් වහන්සේට ද සැලකිලි දැක්වීමට පෙලඹුණහ. එයට ප්‍රධානතම හේතුව එය බුදුරජාණන් වහන්සේට, බුදුවීමට පිටදුන් ජය ශ්‍රී මහා බෝධීන් වහන්සේගේ ශාඛාවක් වීමයි. උන් වහන්සේට බුදුවීමට මෙය උපකාරී වූ නිසා ම පාරිභෝගික වෛත්‍යයක් ලෙස ද වන්දනාවට පාත්‍ර වේ.

මහින්දාගමනයට පෙර ලාංකිකයන් වෘක්ෂ වන්දනාවෙහි නිරත ව සිටිය ද බෝධිය වැඩම කරවීමත් සමග ඒ තත්ත්වය වෙනස් වී ඔවුහු බෝධි වන්දනයට හුරු වූහ. අනුරාධපුර ශ්‍රී මහා බෝධීන් වහන්සේගෙන් හටගත් ඵලවලින් උපන් ශාඛා ලබාගෙන ලංකාවේ විවිධ ප්‍රදේශවල රෝපණය කිරීමත් සමග බෝධි වන්දනය ජනප්‍රිය විය. වර්තමානයේ බෝධි පූජා පැවැත්වීම සෑම විහාරස්ථානයක ම සිදු කෙරෙන්නක් බවට පත් වී ඇත. රෝගාබාධවලින් සුවය ලැබීම, අපල උවදුරු දුරු වීම, විවිධ ගැටලු නිරාකරණය කර ගැනීම, විවිධ ජයග්‍රහණ ලබා ගැනීම ආදී වශයෙන් නොයෙකුත් අරමුණු ඉටු කර ගැනීම සඳහා බෝධි පූජා පවත්වනු ලැබේ.

බෝධීන් වහන්සේගේ ආරක්ෂාව සඳහා බෝධි ශාඛාව සමඟ ධර්මාශෝක රජතුමා විසින් එවන ලද පිරිස් දහඅට, විවිධ ශිල්ප කලාවන්හි නිපුණතා ඇත්තෝ වූහ. මේ අය නිසා මෙරට කලා ශිල්පවල විශාල දියුණුවක් ඇති විය. අප රටෙහි පවත්නා අහස්කුස සිපගන්නා ස්තූප, ලොවක් මවිත කරවන මූර්ති හා කැටයම්, අලංකාර ගෘහ නිර්මාණ, නෙත් සිත් පැහැර ගන්නා වූ සිතුවම්, කලා

රස වැහෙන සාහිත්‍ය නිර්මාණ, ලෝකයේ සෙසු ජාතීන්ගේ සම්භාවනාවට ලක්වන උතුම් සිරිත් විරිත් ආදී සෑම අංශයක ම දියුණුවක් ඇති වීමට දුමින්දාගමනය ද හේතු විය. එබැවින් දුමින්දාගමනය යනු හුදෙක් ලංකාවට ශ්‍රී මහා බෝධීන් වහන්සේ වැඩම කරවීම පමණක් නොවේ. මෙරට විශාල සමාජ සංවර්ධනයක සමාරම්භය ද වේ.

දිගු ඉතිහාසයකට හිමිකම් කියන මෙම සංස්කෘතික උරුමයන් ආරක්ෂා කිරීමට අප ක්‍රියා කළ යුතු ව ඇත. ඓතිහාසික ස්ථාන නැරඹීමට ගිය විට ඒවාට හානි නොවන ලෙස ලබා දී ඇති උපදෙස් අනුව ක්‍රියා කිරීමටත්, පැරණි සාහිත්‍ය පොතපත කියවා සාහිත්‍ය දැනුම වර්ධනය කර ගැනීමටත්, උතුම් පුදසිරිත් ඒ ආකාරයෙන් ම පවත්වා ගෙන යෑමටත්, පුරාවස්තු ආරක්ෂා කිරීමටත් කටයුතු කිරීම තුළින් බෝධි ආගමනයේ දායාද තව දුරටත් රැක ගැනීමට අපට හැකියාව ලැබේ.

සාරාංශය

සංසමිත්තා තෙරණිය විසින් ජය ශ්‍රී මහා බෝධීන් වහන්සේගේ දක්ෂිණ ශාඛාව ලංකාවට වැඩම කරවූයේ උඳුවස් පුර පෝදායි.

බෝධීන් වහන්සේගේ ආරක්ෂාව හා වතාවත් සිදුකිරීම සඳහා ශිල්ප ශ්‍රේණි දහඅටක පිරිසක් ලංකාවට එවන ලදහ.

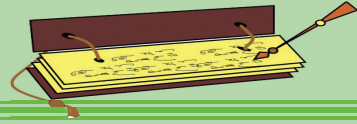
ශ්‍රී ලංකාවේ පැවිදි වූ මුල් ම කාන්තාව මහානාග යුව රජුගේ බිසව වූ අනුලා දේවිය යි.

දීර්ඝ ඉතිහාසයක් ඇති අගනා සංස්කෘතික උරුමයක් වන ජය ශ්‍රී මහා බෝධීන් වහන්සේ ලොව පැරණිතම ඓතිහාසික වෘක්ෂය ලෙස හැඳින්වේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ ඉතිහාසය හැදෑරීම මඟින් සංස්කෘතික උරුමයන් ආරක්ෂා කර ගැනීමේ පසුබිම සකස් වේ.

ක්‍රියාකාරකම

1. ශ්‍රී මහා බෝධීන් වහන්සේ වැඩම කරවීම නිසා අපට ලැබුණු සංස්කෘතික දායාද දෙකක් ලියන්න.
2. ඓතිහාසික පූජනීය ස්ථානයක් වැඳ පුදා ගැනීමට යන අයෙකුට අදාළ උපදෙස් මාලාවක් සකස් කරන්න.
3. බෝධි පූජාවක් පැවැත්වීමේ දී අනුගමනය කළ යුතු වතාවත් හතරක් ලියා දක්වන්න.

පැවරුම

01. බෝධි පූජාවක් පැවැත්වීම සඳහා අවශ්‍ය පූජා භාණ්ඩ ලැයිස්තුවක් සකස් කරන්න.
02. ශ්‍රී මහා බෝධි වන්දනා ගාථා සොයා දැනගෙන ඒවා කියවන්න.

පුහුණුවට

පහත සඳහන් වන අනුරාධපුර ජය ශ්‍රී මහා බෝධි වන්දනා ගාථාව කට පාඩම් කර ගන්න.

සුපතිට්ඨිත රට්ඨනුරාධපුරේ
 සමදිට්ඨිත දක්ඛිණ ශාඛ භවං
 සුභමේඝවනම්බර මේඝ නිභං
 ජයබෝධි මහං පනමාමි වරං

ශ්‍රී මහා බෝධීන් වහන්සේගේ දකුණු ශාඛාව වූ, අනුරාධපුර මහමෙව්නා උයනෙහි පිහිටියා වූ, ජය ශ්‍රී මහා බෝධීන් වහන්සේ මම නමස්කාර කරමි.